

[Hans Hækkerup]

kan af egen drift undersøge, om der i en deltagerstat sker systematisk anvendelse af tortur. Der ville virkelig være tale om store fremskridt, hvis disse bestemmelser ville finde anvendelse i Sydafrika, El Salvador, Guatemala og Bangladesh eller Sovjetunionen og Afghanistan – hvis de ellers ratificerer konventionen.

Desværre var det nødvendigt for at opnå enighed om konventionen i FN-systemet, at disse helt afgørende bestemmelser om kontrol ikke blev obligatoriske. På krav fra Østlandene blev det vedtaget, at deltagerlandene ved ratifikationen kan erklære, at de ikke anerkender komiteens kompetence på disse afgørende områder. Der er unægtelig tale om en dybt beklagelig forringelse af det oprindelige konventionsudkast.

Det er også en svaghed, at konventionen ikke indeholder et udtrykkeligt forbud mod korporlige strafformer som f.eks. piskning og lemlæstende straffe. Jeg synes også, at begrebet psykisk tortur behandles svagt i konventionens tekst.

Tortur defineres som enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mentalt, bevidst påføres en person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse. Her kunne der nok have været behov for en præcisering. Og når det siges, at smerte eller lidelse, der alene er en naturlig eller tilfældig følge eller del af lovlige sanktioner, ikke er omfattet, ville det unægtelig have været rart at vide, hvad lovlige sanktioner er i denne sammenhæng.

Også i forhold til den danske straffelov kunne der efter min vurdering være behov for en præcisering af strafferammen for psykisk tortur, og jeg forstår da også, at justitsministeren har bedt Straffelovrådet overveje en ændring af straffeloven på dette punkt. Hvad den ændring så skal gå ud på, er måske et af de spørgsmål, vi skal stille under udvalgsarbejdet.

Selv om vi altså mener, at Danmark ubetinget skal ratificere konventionen, fordi der er tale om et væsentligt skridt i den rigtige retning, så er vi i Socialdemokratiet ikke 100 pct. tilfreds med konventionen. Tværtimod mener vi, at regeringen på længere sigt bør arbejde videre med dette spørgsmål med henblik på en præcisering af konventionens begreber og en stramning af dens bestemmelser, ikke mindst med hensyn til kontrol.

Menneskerettigheder er jo desværre ikke noget én gang givet, men derimod noget, der skal kæmpes for hver eneste dag. Det er vigtigt, at Danmark fortsætter med at støtte FN's frivillige torturfond, og vi er også glade for, at regeringen har besluttet at støtte Rehabiliteringscenteret for Torturofre med et yderligere beløb på 3 mill. kr. årligt.

Til sidst vil jeg godt sige, at vi jo på Folketingets bord har et forslag liggende om et dansk menneskerettighedscenter, og jeg er sikker på, at når vi har fået dette center op at stå, har vi også fået et vigtigt instrument i vores kamp for menneskerettighederne.

Fischer (KF):

Hvert år offentliggøres der rapporter fra troværdige undersøgere, der viser, at alt for mange lande i verden, også nogle af dem, der officielt hylder FN's høje menneskerettighedsprincipper, fortsat anvender tortur. Et sådant prisværdigt dokumentationsarbejde udføres f.eks. af Amnesty International. Det viser, at der er behov for at kunne tage sanktioner i brug over for sådan kriminel statslig adfærd. Men rapporterne viser også, at vi er langt fra, at sådanne sanktioner er en realistisk mulighed for verdenssamfundet.

Det er vanskeligt at komme umenneskeligheden til livs, men der kan somme tider opnås overraskende positive resultater ved bevidst pression. Ofrene kan hjælpes, det viser bl.a. det, vi gør her i landet.

Så trods åbenlyse svagheder i konventionen vedrørende omfang, kontrol og sanktioner er vi i den konservative folketingsgruppe tilfreds med, at FN er nået frem til denne konvention, og vi kan naturligvis støtte, at Danmark ratificerer den og afgiver de erklæringer vedrørende mellemstatslig og individuel klageadgang, som bidrager til at gøre den virkningsfuld. Det er vor opfattelse, at konventionen vil kunne tjene som nyttig pression på de lande, der fortsat anvender eller tillader anvendelse af tortur, og at den derfor med fornøden beslutsomhed kan blive et nyttigt instrument til fremme af overholdelsen af de universelle menneskerettigheder.

Jeg vil gerne erklære mig enig i nogle af de synspunkter, hr. Hans Hækkerup har fremsat vedrørende den videre debat om disse spørgsmål. Det er vigtigt, at vi fra dansk side – fra et land, der overholder de univer-